

2.000.000 PERSONER PÅ OVERFØRSELSINDKOMST I 2015

I 2015 vil der være 2.000.000 danskere på overførselsindkomst. Det er en vækst på 145.000 personer fra 2010 til 2015. I 2020 er antallet af personer på overførselsindkomst vokset til knap 2,1 mio. personer. Væksten skyldes aldringen af befolkningen. Således kommer der 223.000 flere folkepensionister frem mod 2020. I samme periode falder den private beskæftigelse med 74.000 personer, mens den offentlige beskæftigelse stiger med 33.000 personer. Dvs. der bliver færre private ansatte, der skal finansiere flere overførselsmodtagere og offentligt ansatte. Udviklingen sætter de offentlige finanser under pres. De offentlige finanser ventes at udvise et strukturelt underskud i 2020 på 2 pct. af BNP. Herudover sættes velstandsudviklingen under pres. Frem mod 2020 står Danmark til at få en meget lav økonomisk vækst i strukturelt BNP på kun 1 pct. om året. Bl.a. fordi det bliver svært for virksomhederne at vokse grundet mangel på arbejdskraft. Det er lavt i forhold til, hvad Danmark har været vant til og også i forhold til andre lande. Hvis Danmark skal have en vækst på 2 pct. årligt, så kræver det ca. 270.000 personer ekstra i arbejde. Et sådan scenarie kan hjælpes på vej gennem afvikling af efterlønnen og en forhøjelse af pensionsalderen fra 65 til 67 år. Det kan øge beskæftigelsen med 150.000 personer frem mod 2020. Herudover kræves reformer af dagpenge, skattesystem, SU og førtidspension.

Et udtræk fra DREAMs socioøkonomiske fremskrivning viser, at antallet af personer på overførselsindkomst i 2015 runder 2 mio. personer¹. Det er en vækst på 145.000 personer fra 2010 til 2015. I 2020 er antallet af personer vokset til knap 2,1 mio. personer (2.090.000 personer).

Samlet set vil der fra 2010 og frem mod 2020 komme 235.000 flere personer på overførselsindkomst. Det svarer til en vækst i overførselsindkomstmodtagere på knap 13 pct. Væksten skyldes i høj grad den demografiske udvikling, som indebærer, at der bliver flere ældre. Det betyder f.eks., at antallet af folkepensionister vokser med 223.000 (frem mod 2020). Hertil kommer en stigning i antal førtidspensionister på ca. 5.000 personer. Herudover forventes en stigning i antal personer på SU med 28.000 personer. I bilaget er angivet antallet af personer på overførselsindkomster på forskellige overførselsindkomster.

Fra 2020 og frem stabiliseres antallet af personer på overførselsindkomster omkring 2,1 mio. personer. Dvs. det store fremtidige løft i antallet af personer på overførselsindkomst sker i årene fra 2010 til 2020. Jo flere der er på overførselsindkomst, jo sværere er det at gennemføre reformer af overførselsindkomst. Ses der på de offentligt ansatte og overførselsmodtagere (den såkaldte velfærdskoalitionen) i forhold til vælgerbefolkningen, så vokser andelen fra ca. 64 pct. til ca. 67 pct. (omkring 2/3). Sammen med de finanspolitiske implikationer og vækstimplikationerne (se nedenfor) tilsiger prognosen, at der bør gennemføres reformer af tilbagetrækningssystemet så hurtigt som muligt - og at man ikke venter med reformer til 2015 eller 2020.

Stigende offentlig beskæftigelse og faldende privat beskæftigelse

Ifølge DREAMs langfristede økonomiske fremskrivning vil den demografiske udvikling indebære, at den samlede beskæftigelse vil falde med ca. 41.000 personer frem mod 2020. Det dækker over, at antallet af offentligt ansatte skønnes at vokse med ca. 33.000 personer, mens den private beskæftigelse forventes at falde med 74.000 personer.

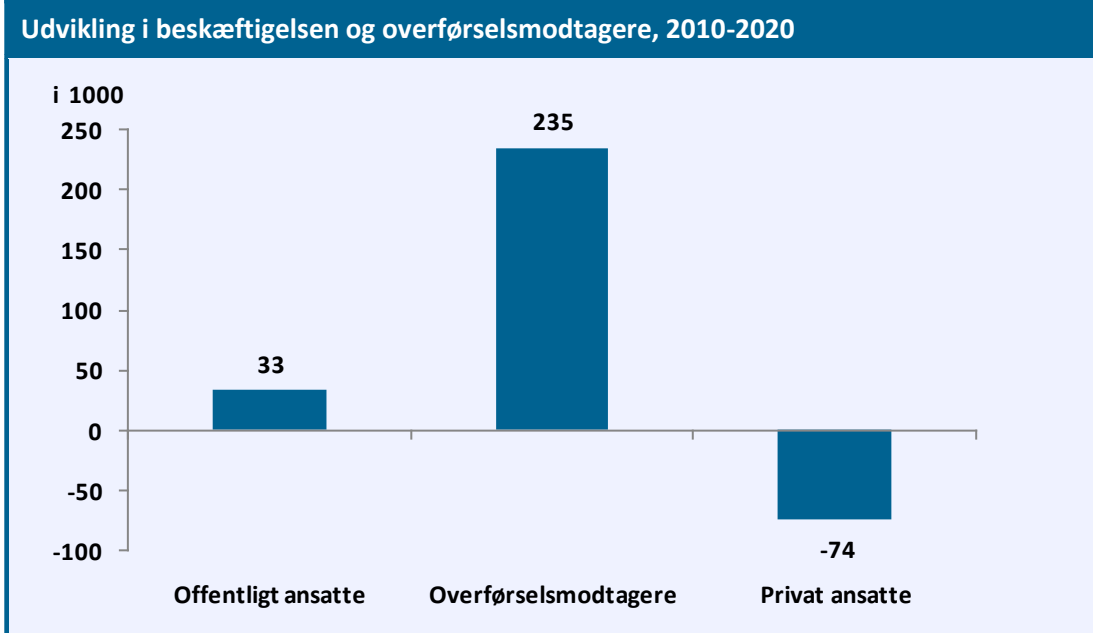
¹ Når en person er på overførselsindkomst i DREAMs socioøkonomiske fremskrivning er det udtryk for, at personen i løbet af året modtager overførselsindkomst.

Udvikling i antallet af indkomstoverførselsmodtagere					
1.000 personer	2010	2015	2020	2010-2015	2010-2020
Overførselsmodtagere, i alt	1.855	2.000	2.090	145	235
<i>Heraf (udvalgte poster):</i>					
Folkepensionister	906	1.037	1.129	132	223
SU-modtagere	249	272	277	24	28
Efterlønsmodtagere	148	132	115	-16	-33
Beskæftigede, i alt	2.696	2.666	2.656	-30	-41
- offentligt	899	922	932	23	33
- privat	1.798	1.744	1.724	-53	-74

Anm.: Tallene for antal personer på overførselsindkomst kommer fra DREAMS befolkningsfremskrivning, mens tallene for beskæftigelsen kommer fra DREAMS langfristede økonomiske fremskrivning.

Kilde: DREAMS Befolkningsfremskrivning og DREAMS Økonomiske fremskrivning.

Perioden frem til 2020 er samlet set karakteriseret ved, at færre beskæftigede skal forsørge markant flere personer på overførselsindkomst. Samtidig er perioden karakteriseret ved en faldende privat beskæftigelse og en stigende offentlig beskæftigelse.

Anm.: Tallene for antal personer på overførselsindkomst kommer fra DREAMS befolkningsfremskrivning, mens tallene for beskæftigelsen kommer fra DREAMS langfristede økonomiske fremskrivning.

Kilde: DREAMS Befolkningsfremskrivning og DREAMS Økonomiske fremskrivning.

Udviklingen presser den danske velstand

Udviklingen er problematisk set ud fra et vækstperspektiv. Den faldende beskæftigelse trækker isoleret set produktionen og velstanden ned. Og private virksomheder får svært ved at vokse, fordi den tilgængelige arbejdskraft falder. Den svage forventede beskæftigelsesvækst bidrager til, at Danmark frem mod 2020 ifølge de økonomiske vismænd står til at få en relativ lav økonomisk vækst i strukturelt BNP på kun 1 pct. om året. Bl.a. fordi det bliver svært for virksomhederne at vokse grundet mangel på arbejdskraft. Det er lavt i forhold til hvad Danmark

har været vant til og også i forhold til andre lande. Hvis Danmark skal have en vækst på 2 pct. årligt, så kræver det ca. 270.000 personer ekstra i arbejde. Et sådan scenarie kan hjælpes på vej gennem afvikling af efterlønnen og en forhøjelse af pensionsalderen fra 65 til 67 år. Det kan øge beskæftigelsen med 150.000 personer² frem mod 2020. En reduktion i dagpengeperioden fra 2 til 1 år vil øge beskæftigelsen med 13.000 personer. Herudover kan der gennemføres tiltag, der øger arbejdstiden. En reduktion i marginalskatten til ca. 30 pct. for alle vil øge arbejdsindsatsen svarende til ca. 80.000 personer. Herudover kan der gennemføres reformer, der øger SU og førtidspension.

De offentlige finanser presses af udviklingen

Udviklingen med 235.000 flere personer på overførselsindkomster frem til 2020 er også problematisk set fra et finanspolitisk udgangspunkt. De økonomiske vismænd vurderer, at det strukturelle underskud udgør ca. 2 pct. af BNP frem mod 2020. Stigningen i antal personer på overførselsindkomster bidrager til dette strukturelle underskud. En afvikling af efterlønnen og forhøjelse af pensionsalderen fra 65 til 67 år vil forbedre de offentlige finanser med 1½ pct. af BNP³. En reduktion i dagpengeperioden fra 2 til 1 år vil forbedre de offentlige med ¼ pct. af BNP⁴.

² DREAM-beregninger udført for CEPOS

³ Se CEPOS-notat "Afvikling af efterløn og forhøjelse af folkepensionsalderen til 67 år vil øge beskæftigelsen med 137.000 personer".

⁴ Se CEPOS-notat "Højere dagpengesats – et fejlskud".

Bilag:

Udvikling i antallet af indkomstoverførselsmodtagere i dens komponenter							
<i>1.000 personer</i>	2010	2020	2030	2040	2010-2020	2010-2030	2010-2040
I alt	1.855	2.090	2.103	2.097	235	248	242
SU-modtagere	249	277	270	271	28	21	23
Folkepensionister	906	1.129	1.091	1.091	223	185	185
Førtidspensionister	221	226	253	254	5	32	33
Tjenestemandspensionister	14	14	15	16	-1	1	2
Efterlønsmodtagere	148	115	128	118	-33	-20	-30
Sygedagpengemodtagere	75	74	77	78	-1	2	3
Kontanthjælp	39	42	43	43	3	3	4
Barselsorlov	43	46	50	49	4	7	6
Aktiverede, forsikrede	7	8	8	8	0	1	1
Aktiverede, ikke-forsikrede	32	35	36	36	4	4	4
Uddannelsesyndelse	9	10	11	11	1	2	2
Revalidering	10	11	11	11	1	1	1
Ledighedsyndelse	7	7	8	7	1	1	1
Introduktionsyndelse	7	9	10	10	2	3	3
Delvist ledige, forsikrede	22	21	23	23	-1	1	1
Ledige, forsikrede	47	45	49	49	-2	2	2
Ledige, ikke-forsikrede	20	20	20	20	0	1	1

Kilde: Dreams befolkningsfremskrivning